

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrap-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 17. август 2012. године

Предмети бр. 111/09, 117/09, 134/09, 178/09, 179/09, 180/09, 230/09, 231/09, 232/09, 240/09, 241/09, 253/09, 254/09, 259/09, 263/09, 284/09 и 286/09

Богољуб КОСТИЋ, Павле КОСТИЋ, Петра КОСТИЋ, Кристина НИКОЛИЋ, Ангелина КОСТИЋ, Славица БАНЗИЋ и Драгица БОЖАНИЋ

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 17. августа 2012. године, уз присуство следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
г. Пола ЛЕМЕНСА
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ
Данијела Трапа, заменика извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменути жалбу, уложену сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалбе г. Богољуба Костића (предмети бр. 111/09, 231/09 и 232/09) уложене су 8. априла 2009; жалбе г. Павла Костића (предмети бр. 117/09 и 230/09) уложене су 14. априла 2009; жалбе гђе Петре Костић (предмети бр. 178/09, 179/09 и 180/09) уложене су 8. априла 2009; жалбе гђе Кристине Николић (предмети бр. уложене су 240/09 и 241/09) уложене су 7. априла 2009; жалбе гђе Ангелине Костић (предмети бр. 134/09 и 259/09) уложене су 3. априла 2009; жалбе гђе Славице Банзић (предмети бр. 253/09, 254/09 и 263/09) уложене су 10. априла 2009; и жалбе гђе Драгице Божанић (предмети бр. 284/09 и 286/09) уложене су 3. априла 2009. Све жалбе су уписане 30. априла 2009.

2. Дана 1. октобра 2009, 23. децембра 2009. и 29. септембра 2010, Комисија је затражила од г. Богољуба Костића да достави додатне информације. Није добијен никакав одговор.
3. Дана 23. децембра 2009, 29. септембра 2010. и 22. јуна 2011, Комисија је затражила од г. Павла Костића да достави додатне информације. Није добијен никакав одговор.
4. Дана 23. децембра 2009. и 29. септембра 2010. године, Комисија је од гђе Славице Банзић затражила додатне информације. Није добијен никакав одговор.
5. Дана 23. децембра 2009. и 29. септембра 2010. године, Комисија је затражила од гђе Петре Костић да достави додатне информације. Гђа Петра Костић је одговорила 28. октобра 2010. Такође, дана 21. јула 2011, гђа Петра Костић је дала изјаву секретару Комисије.
6. Дана 23. децембра 2009. и 29. септембра 2010. године, Комисија је затражила од гђе Кристине Николић да достави додатне информације. Она није одговорила.
7. Дана 9. децембра 2009, 23. децембра 2009. и 29. септембра 2010, Комисија је затражила од гђе. Ангелине Костић да достави додатне информације. Она није одговорила.
8. Дана 9. септембра 2010. године, Комисија је спојила жалбе у две групе, сходно правилу 20 Пословника Комисије. Прва група састојала се од жалби г. Богољуба Костића (предмети бр. 111/09, 231/09 и 232/09), г. Павла Костића (предмети бр. 117/09 и 230/09), гђе Петре Костић (предмети бр. 178/09, 179/09 и 180/09), гђе Кристине Николић (предмети бр. 240/09 и 241/09), и гђе Ангелине Костић (предмет бр. 259/09). Друга група састојала се од жалби гђе Ангелине Костић (предмет бр. 134/09), гђе Славице Банзић (предмети бр. 253/09, 254/09 и 263/09) и гђе Драгице Божанић (предмети бр. 284/09 и 286/09).
9. Дана 17. фебруара 2012, Комисија је одлучила да пребаци предмет бр. 134/09 из друге у прву групу жалби.
10. Након што је обавештена да је гђа Ангелина Костић преминула 26. јуна 2010, Комисија се обратила њеној родбини писмом од 13. јуна 2011. године, у коме се интересовала да ли неко од њих жели да настави са поступком жалбе у њено име. Међутим, до данас Комисија није примила никакав одговор по овом питању.
11. Дана 21. децембра 2011, Комисија је проследила предмете бр. 111/09, 117/09, 178/09, 179/09, 180/09, 230/09, 231/09, 232/09, 240/09, 241/09 и 259/09 Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) како би добила примедбе УНМИК-а на прихватљивост жалби. СПГС је доставио УНМИК-ов одговор 6. фебруара 2012. године.
12. Дана 22. фебруара 2012, Комисија је проследила предмет бр. 134/09 и поново проследила предмете бр. 111/09 и 178/09 СПГС-у како би добила примедбе УНМИК-а на прихватљивост жалби. СПГС је доставио УНМИК-ов одговор 28. марта 2012. године.
13. Дана 22. фебруара 2012, Комисија је проследила предмете бр. 253/09, 254/09, 263/09, 284/09 и 286/09 СПГС-у како би добила примедбе УНМИК-а на прихватљивост жалби. СПГС је доставио УНМИК-ов одговор 25. априла 2012. године.

14. Дана 18. маја 2012, Комисија је поново проследила предмете бр. 111/09, 178/09, 254/09, 263/09, 284/09 и 286/09 СПГС-у како би добила примедбе УНМИК-а на прихватљивост жалби. СПГС је доставио УНМИК-ов одговор 11. јуна 2012. године.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

15. Сви жалиоци су бивши становници Косова. Сви жалиоци, осим гђе Ангелине Костић, тренутно живе на територији уже Србије. Као што је изнад назначено, гђа Ангелина Костић је умрла 26. јуна 2010. године.
16. Г. Богољуб Костић је син г. Младена Костића и гђе Ангелине Костић, и брат г. Небојше Костића. г. Павле Костић је син г. Анђелка Костића и брат г. Живка Костића. Гђа Петра Костић је мајка г. Лазара Костића и г. Тодора Костића. Гђа Кристина Николић је кћерка г. Рајка Николића и сестра г. Цветка Николића. Гђа Ангелина Костић је била супруга г. Младена Костића. Гђа Славица Банзић је супруга г. Спасоја Банзића и снаха покојне гђе Десанке Банзић. Гђа Драгица Божанић је супруга г. Младена Божанића и мајка г. Немање Божанића.
17. Жалиоци допуњују једни друге у опису догађаја који су се одиграли 18. јула 1998, током оружаног напада Ослабодилачке војске Косова (ОВК) на села Оптеруша и Ретимље, у општини Ораховац, и у данима који су уследили.
- А. Чињенице у вези са отмицом и убиством Живка Костића (предмет бр. 117/09), Лазара Костића (предмет бр. 179/09), Тодора Костића (предмет бр. 180/09), Небојше Костића (предмети бр. 231/09 и 259/09), Рајка Николића (предмет бр. 240/09), Цветка Николића (предмет бр. 241/09), Спасоја Банзића (предмет бр. 253/09), Младена Божанића (предмет бр. 284/09) и Немање Божанића (предмет бр. 286/09)**
18. Дана 18. јула 1998, Живко Костић, Лазар Костић, Тодор Костић, Небојша Костић, Рајко Николић и Цветко Николић отети су од стране припадника ОВК из села Ретимље, док су Спасоје Банзић, Младен Божанић и Немања Божанић отети из села Оптеруша и одведени у непознатом правцу.
19. Жалиоци су обавестили Комисију да су да су све отмице пријављене Међународном комитету Црвеног крста (МЦКЦ), Црвеном крсту Југославије и Министарству унутрашњих послова Србије (МУП).
20. Гђа Петра Костић наводи да је пријавила отмице Лазара Костића и Тодора Костића УНМИК-овом Одељењу правде, Међународном кривичном суду за бившу Југославију, ОЕБС-у, релевантним српским властима и другим организацијама.
21. Гђа Кристина Николић додаје да је такође пријавила отмице Рајка Николића и Цветка Николића КФОР-у и Међународној комисији за нестала лица.
22. Гђа Славица Банзић је обавестила Комисију да је пријавила догађаје МКЦК-у, МУП-у и Међународном јавном тужиоцу при УНМИК-у у Приштини.
23. Гђа Драгица Божанић наводи да је пријавила догађаје МКЦК-у, ОЕБС-у и „полицији“.
24. Имена свих горенаведених жртава налазе се у бази података коју води УНМИК-ова Канцеларија за нестала лица и судску медицину (КНЛСМ), као и на списку

несталих лица које је МКЦК проследио полицији УНМИК-а дана 11. фебруара 2002. године.

25. Новембра 2004. године, посмрне остатке жртава пронашао је КНЛСМ у масовној гробници, у једној пећини близу села Вољујак, у општини Клина.
26. КНЛСМ је извршила аутопсију свих посмртних остатака у децембру 2004, али нису утврђени узроци њихове смрти. Умрлице, верификације идентитета и идентификациони документи издати су од стране КНЛСМ-а у септембру 2006. (за Живка Костића, Лазара Костића, Тодора Костића, Небојшу Костића, Младена Божанића и Немању Божанића) и у октобру 2006. године (за Рајка Николића, Цветка Николића и Спасоја Банзића). Сви посмртни остаци су предати њиховим породицама 13. октобра 2006. године.

В. Чињенице у вези са отмицом Младена Костића (предмети бр. 134/09 и 232/09)

27. Г. Младен Костић је отет 18. јула 1998. године из села Ретимље, од стране припадника ОВК, и одведен заједно са осталим горенаведеним жртвама у непознатом правцу. Од тог дана се не зна где се он налази.
28. Жалиоци су обавестили Комисију да је отмица г. Младена Костића пријављена МКЦК-у, Црвеном крсту Југославије и ОЕБС-у.
29. МКЦК-ов захтев за проналажење г. Младена Костића остаје отворен од 23. јула 1998. Такође, његово име се налази у обавештајним изворима наведеним у § 24 изнад.

С. Чињенице у вези са убиством Анђелка Костића (предмет бр. 230/09)

30. Г. Анђелко Костић је убијен у свом дому у селу Ретимље дана 18. јула 1998. године, током истог оружаног напада (видети § 18 изнад).
31. Жалилац је обавестио Комисију да је смрт г. Анђелка Костића потврђена уверењем које је МУП издао 22. марта 2000. и умрлицом коју су издале релевантне власти Републике Србије 23. октобра 2002. године.

Д. Чињенице у погледу отмице и незаконитог задржавања Ангелине Костић (предмет бр. 111/09), Петре Костић (предмет бр. 178/09), Славице Банзић (предмет бр. 254/09), Десанке Банзић (предмет бр. 263/09) и Драгице Божанић (предмет бр. 284/09)

32. Дана 18. јуна 1998, гђа. Ангелина Костић и гђа Петра Костић отете су од стране припадника ОВК из села Ретимље, док су гђа Славица Банзић, гђа Десанка Банзић и гђа Драгица Банзић отете из села Оптеруша, током истог оружаног напада ОВК. Оне су, заједно са осталим особама, задржане од стране ОВК у манастиру „Свети Врачи“ у селу Зочиште, у општини Ораховац, а касније су пуштене.
33. Копије уверења МКЦК-а које су жалиоци показали указују на то да су 22. јула 1998. године гђу Ангелину Костић, гђу Петру Костић, гђу Славицу Банзић и гђу Десанку Банзић „предале МКЦК-у у области Малишево наоружане особе које су се тада идентификовале као припадници ОВК.

Е. Престанак одговорности УНМИК-а у вези са полицијом и правосуђем

34. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области полиције и правосуђа на Косову су престале, а Мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову. Између 9. децембра 2008. и 30. марта 2009. године, сви списи кривичних предмета које су поседовали Одељење правде и полиција УНМИК-а предати су ЕУЛЕКС-у.

III. ЖАЛБЕ

- А. У вези са убиством Анђелка Костића (предмет бр. 230/09), отмице и убиства Живка Костића (предмет бр. 117/09), Лазара Костића (предмет бр. 179/09), Тодора Костића (предмет бр. 180/09), Небојше Костића (предмет бр. 231/09), Рајка Николића (предмет 240/09), Цветка Николића (предмет бр. 241/09), Спасоја Банзића (предмет бр. 253/09), Младена Божанића (предмет бр. 284/09) и Немање Божанића (предмет бр. 286/09), и у погледу отмице и вероватног убиства Младена Костића (предмет бр. 232/09)**

35. Жалиоци се уопштено жале на УНМИК-ов наводни пропуст да ваљано истражи отмицу и убиство или вероватно убиство њихових блиских чланова породице. Жалиоци се, у суштини, такође жале на страх, бол и патњу које је претрпели због ове ситуације.

36. Комисија је мишљења да се може сматрати да жалиоци указују, тим редоследом, на повреду права њихових сродника на живот, загарантованог чланом 2. Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП), као и на повреду свог права у смислу забране нечовечног и понижавајућег поступања, загарантованог чланом 3. ЕКЉП.

- В. У погледу незаконитог задржавања Ангелине Костић (предмет бр. 111/09), Петре Костић (предмет бр. 178/09), Славице Банзић (предмет бр. 254/09), Десанке Банзић (предмет бр. 263/09) и Драгице Божанић (предмет бр. 284/09)**

37. Жалиоци гђа Петра Костић (предмет бр. 178/09), гђа Славица Банзић (предмет бр. 254/09) и гђа Драгица Божанић (предмет бр. 284/09) такође се жале на наводни пропуст УНМИК-а да истражи њихово незаконито задржавање. У друга два предмета, жалиоци се жале на незаконито задржавање њихових сродника: у предмету бр. 111/09, жалилац се жали на незаконито задржавање своје мајке, гђе Ангелине Костић, а у предмету 263/09 жалилац се жали на незаконито задржавање своје свекрве, гђе Славице Банзић.

38. Комисија сматра да може да се сматра да се ови жалиоци позивају на повреду права на слободу, загарантованог чланом 5 ЕКЉП.

IV. ЖАЛБЕ УЛОЖЕНЕ ОД СТРАНЕ ГЂЕ АНГЕЛИНЕ КОСТИЋ (ПРЕДМЕТИ БР. 134/09 И 259/09)

39. Комисија подсећа да је жалилац у предметима бр. 134/09 и 259/09, гђа Ангелина Костић, преминула током поступка пред Комисијом. Ниједан члан породице није изразио жељу да настави са поступком пред Комисијом у њено име (видети § 10 изнад).

40. У датим околностима, Комисија одлучује, у складу са правилом 20 свог Пословника, да избрише горенаведене предмете са своје листе предмета.

V. СПАЈАЊЕ ЖАЛБИ

41. Комисија одлучује, сходно правилу 20 свог Пословника, да споји све остале жалбе из две групе (видети §§ 8-9 изнад).

VI. ПРАВО

42. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмете, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из одељака 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

A. Наводно кршење члана 2 ЕКЉП, у вези са убиством Анђелка Костића (предмет бр. 230/09), отмице и убиства Живка Костића (предмет бр. 117/09), Лазара Костића (предмет бр. 179/09), Тодора Костића (предмет бр. 180/09), Небојше Костића (предмет бр. 231/09), Рајка Николића (предмет 240/09), Цветка Николића (предмет бр. 241/09), Спасоја Банзића (предмет бр. 253/09), Младена Божанића (предмет бр. 284/09) и Немање Божанића (предмет бр. 286/09), и у погледу отмице и вероватног убиства Младена Костића (предмет бр. 232/09)

43. Жалиоци се жале, у суштини, на недостатак адекватне кривичне истраге у вези са отмицом и убиством, отмицом и вероватним убиством, или непосредним убиством својих блиских сродника.

44. У својим коментарима, СПГС нема примедбе на прихватљивост овог дела жалби.

45. Комисија је мишљења да жалбе везане за члан 2 ЕКЉП покрећу озбиљна чињенична и правна питања чије би разрешење требало да зависи од процене меритума жалби. Према томе, Комисија закључује да овај део жалби није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

46. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалби био проглашен неприхватљивим.

Б. Наводно кршење члана 3 ЕКЉП

47. Жалиоци се жале на душевну бол и патњу које су им наводно проузроковане услед околности везаних за убиство или нестанак њихових сродника.

48. У вези са тим, треба направити разлику између три категорије жртава: Г. Анђелко Костић (предмет бр. 230/09), који је одмах убијен, деветоро жртава које су отете и чији су посмртни остаци касније пронађени и идентификовани, и на крају г. Младен Костић (предмет бр. 232/09), који је отет и за кога се до данас не зна где се налази.

1. У вези са убиством Анђелка Костића (предмет бр. 230/09)

49. У погледу ситуације г. Анђелка Костића, који је одмах убијен, Комисија се позива на судску праксу Европског суда за људска права (ЕСЉП) која се тиче питања да ли се чланови породице убијене особе могу сматрати жртвама поступања које је

супротно члану 3 ЕКЉП, којим се забрањује нечовечно поступање. Иако Европски суд прихвата чињеницу да члан породице нестале особе може да тврди да је жртва таквог лошег поступања, нарочито у светлу тога да током дугог временског периода није успео да сазна шта се десило особи са којом је у сродству, то најчешће не проширује примену члана 3 ЕКЉП на рођаке убијене особе у случају тренутног наступања смрти (видети нпр. случај *Битијева и НН против Русије*, бр. 57953/00 и 37392/03, пресуда Европског суда за људска права (ЕСЉП) од 21. јуна 2007, § 152; случај *Удајева и Јусупова против Русије*, бр. 36542/05, пресуда ЕСЉП од 21. децембра 2010, § 82; видети такође случај *Филиповић*, бр. 92/09, одлука ХРАП од 11. августа 2011, §§ 21-22; случај *Антић* бр. 100/09, одлука ХРАП од 5. априла 2012, §§ 19-20).

50. Примењујући исте принципе, и не изражавајући ни најмању сумњу у то да су смрт оца и враћање његових посмртних остатака наредног дана нанели дубоку патњу жалиоцу, Комисија налази да УНМИК није прекршио члан 3 ЕКЉП.
51. Из тога следи да је овај део жалбе очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.
 2. У вези са отмицом и убиством *Живка Костића* (предмет бр. 117/09), *Лазара Костића* (предмет бр. 179/09), *Тодора Костића* (предмет бр. 180/09), *Небојше Костића* (предмет бр. 231/09), *Рајка Николића* (предмет бр. 240/09), *Цветка Николића* (предмет бр. 241/09), *Спасоја Банзића* (предмет бр. 253/09), *Младена Божанића* (предмет бр. 284/09) и *Немање Божанића* (предмет бр. 286/09)
52. У погледу ситуације жртва чији су посмртни остаци пронађени и идентификовани, Комисија се поново позива на судску праксу Европског суда за људска права. Као што је већ назначено, Суд прихвата да се члан породице нестале особе може сматрати жртвом поступања које је у супротности са чланом 3 ЕКЉП. Таква могућност постоји, а то зависи од постојања „нарочитих чинилаца који доводе до тога да патња коју преживљава [члан породице] добије димензију и одлике различите од емоционалне туге каква се може сматрати неизбежном код особа које су у сродству са жртвом озбиљног кршења људских права“. Суд даље сматра да „у пресудне елементе спадају непосредност крвног сродства, конкретне околности везане за породични однос, мера у којој је члан породице био сведок предметних догађаја, ангажованост члана породице у покушају да прикупи информације о несталој особи и начин на који су надлежни органи одговорили на такво распитивање“. Суд такође наглашава „да суштина те повреде не лежи толико у чињеници да је члан породице нестао, већ се односи на реакције и ставове надлежних органа на насталу ситуацију након што им је предочена“ (видети нпр. ЕСЉП (Велико веће), *Чакићи против Турске*, бр. 23657/94, пресуда од 8. јула 1999, § 98, *ЕКЉП*, 1999-IV; ЕСЉП (Велико веће), *Кипар против Турске*, бр. 25781/94, пресуда од 10. маја 2001, § 156, *ЕКЉП*, 2001-IV; ЕСЉП, *Орхан против Турске*, бр. 25656/94, пресуда од 18. јуна 2002, § 358; ЕСЉП, *Базоркина против Русије*, бр. 69481/01, пресуда од 27. јула 2006, § 139; видети такође ХРАП, *Здравковић*, бр. 46/08, одлука од 17. априла 2009, § 41, и ХРАП, *Радисављевић*, бр. 156/09, одлука од 17. фебруара 2012, § 18).
53. Комисија сматра да жалилац може да се позове на кршење члана 3 ЕКЉП чак и ако не постоји изричита референца на конкретне поступке надлежних органа ангажованих у истрази јер и пасивност надлежних органа и недостатак информација пружених жалиоцу могу да указују на нечовечно поступање надлежних органа према жалиоцу (видети случај *Младеновић*, бр. 99/09, одлука ХРАП од 11. августа 2011, § 22; случај *Петковић*, бр. 133/09, одлука ХРАП од 16. децембра 2011, § 20).

54. Међутим, у случајевима када је нестала особа касније пронађена мртва, применљивост члана 3 ЕКЉП је у принципу ограничена на одређени период током кога је члан породице подносио неизвесност, патњу и тугу које су карактеристичне за феномен нестанка (видети нпр. случај *Лулујев и остали против Русије*, бр. 69480/01, пресуда ЕСЉП од 9. новембра 2006, §§ 114-115, *ЕКЉП*, 2006-ХИИ; видети такође случај *Гонгадзе против Украјине*, бр. 34056/02, пресуда ЕСЉП од 8. новембра 2005, § 185, *ЕКЉП*, 2005-ХИ; случај *Петковић*, предмет ХРАП наведен у § 53 изнад, при § 21).
55. У том смислу поставља се питање да ли су жалбе уложене на време. У члану 3.1 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 наводи се да Комисија „сме да се бави предметом ... само у року од шест месеци од дана доношења коначне одлуке“. По правилу, период од шест месеци почиње од дана доношења коначне одлуке у процесу којим се исцрпљују домаћи правни лекови. Међутим, тамо где је из исхода јасно да жалиоцу није доступан никакав правни лек, период почиње од датума поступака или мера које су предмет жалбе, или од датума сазнања о том поступку или његовом ефекту на жалиоца или штети која му је учињена (ЕСЉП (Велико веће), *Варнава и остали против Турске*, бр. 16064/90 и остали, пресуда од 18. септембра 2009, § 157). Тамо где се жалба односи на континуирану ситуацију, која је дошла до завршетка, период ограничења од шест месеци почиње да тече од датума када је та ситуација завршена.
56. Комисија напомиње да су сви посмртни остаци деветоро жртава предати њиховим породицама 13. октобра 2006. године. У том тренутку је престао период важења током кога се питање могло покренути према члану 3 ЕКЉП. У сврхе члана 3.1. Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, период ограничења од шест месеци је почео да тече од тог датума.
57. Жалбе везане за отмицу и убиство Живка Костића (предмет бр. 117/09), Лазара Костића (предмет бр. 179/09), Годора Костића (предмет бр. 180/09), Небојше Костића (предмет бр. 231/09), Рајка Николића (предмет бр. 240/09), Цветка Николића (предмет бр. 241/09), Спасоја Банзића (предмет бр. 253/09), Младена Божанића (предмет бр. 284/09) и Немање Божанића (предмет бр. 286/09) су све поднете Комисији априла 2009. године, то јест, након истека горенаведеног периода од шест месеци.
58. Према томе, Комисија мора да закључи да овај део жалби лежи ван временског ограничења предвиђеног чланом 3.1 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.
3. У погледу отмице и вероватног убиства г. Младена Костића (предмет бр. 232/09)
59. У погледу ситуације г. Младена Костића, Комисија сматра да је анализа представљена у §§ 52-53 у потпуности применљива на ту ситуацију, пошто се још увек не зна где се та жртва налази.
60. СПГС наводи да иако жалилац у овом предмету тврди да је претрпео страх, бол и разболео се као резултат очевог нестанка и вероватног убиства, не постоји изричита тврдња да је таква патња била резултат УНМИК-овог одговора на ту ситуацију. СПГС наводи да је, пошто жалилац није навео основу за УНМИК-ову одговорност за наводна кршења, овај део жалбе очигледно неоснован.
61. Комисија сматра да су, упркос томе што жалилац није изнео изричите тврдње у том смислу, у жалби наведене релевантне чињенице на којима може да се заснива наводно кршење члана 3 ЕКЉП.

62. Из горенаведених разлога, Комисија је мишљења да је могуће да се жалилац позива на кршење члана 3 ЕКЉП чак и ако не постоји експлицитно помињање конкретних поступака власти укључених у истрагу (видети §§ 52-53 изнад).
63. Комисија је мишљења да овај део жалбе покреће озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да овај део жалбе није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 и одбацује приговор који је уложио СПГС.
64. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалбе био проглашен неприхватљивим.
- В. Наводно кршење члана 5 ЕКЉП, у погледу задржавања Ангелине Костић (предмет бр. 111/09), Петре Костић (предмет бр. 178/09), Славице Банзић (предмет бр. 254/09), Десанке Банзић (предмет бр. 263/09) и Драгице Божанић (предмет бр. 284/09)**
65. Жалиоци наводе, у суштини, изостанак кривичне истраге у вези са незаконитим задржавањем Ангелине Костић, Петре Костић, Славице Банзић, Десанке Банзић и Драгице Божанић.
66. У својим примедбама, СПГС тврди, на првом месту, да отмица и задржавање горенаведених жена, до којих је дошло у јулу 1998, не покрећу никакво континуирано кршење члана 5 ЕКЉП. Стога жалбе леже ван надлежности Комисије *ratione temporis*.
67. СПГС даље наводи да се УНМИК не може сматрати одговорним за наводно кршење људских права од стране ОВК, јер ништа у жалбама не даје назнаку о било каквој укључености УНМИК-а у догађаје о којима је реч. Стога, жалбе такође леже ван надлежности Комисије *ratione personae*.
68. У погледу првог приговора, Комисија прихвата да су се догађаји који су тема жалби одиграли отприлике једну годину пре УНМИК-овог ангажовања на Косову. На овом ступњу се намеће питање да ли је УНМИК, након свог доласка, још тада имао обавезу да истражује околности отмица и задржавања, са намером да се идентификују починиоци и да се против њих предузму поступци.
69. Комисија задржава мишљење, у погледу прихватљивости жалби сходно члану 2 ЕКЉП, да обавеза да се заштити право на живот по члану 2 ЕКЉП, у складу са општом обавезом Државе по члану 1 ЕКЉП да „обезбеди свима, у оквиру [своје] надлежности права и слободе дефинисане Конвенцијом“, имплицитно подразумева постојање одређеног облика ефективне, званичне истраге у случају када је убиство појединца последица примене силе. Комисија је такође мишљења да оваква процедурална обавеза по члану 2 није ограничена на случајеве активног укључивања Државе у убиство, већ има шири опсег аутономије (видети случај *Канхаси*, бр. 04/08, мишљење ХРАП од 12. новембра 2008, §§ 28-29).
70. Комисија сматра да су отмице и задржавања који су предмет жалби, *prima facie* представљале одузимање слободе које није у сагласности са условима наведеним у члану 5 § 1 ЕКЉП. Ове отмице и задржавања су се одиграли током војне акције против цивилне популације. Комисија такође бележи да су се отмица и убиство или вероватно убиство мушких сродника Ангелине Костић, Петре Костић, Славице Банзић, Десанке Банзић и Драгице Божанић одиграли током исте операције. Сви догађаји који су се одиграли у Оптеруши и Ретимљу дана 18. јула 1998. и у данима

који су уследили, стога, изгледају као део једне опсежније акције озбиљно кривичне природе.

71. Комисија не види никакав разлог да се, у овим околностима обавеза да се истраже озбиљна кршења људских права, која су већ прихваћена сходно члану 2 ЕКЉП, не прошири на наводна кршења права на слободу загарантованог чланом 5 ЕКЉП. Напротив, Комисија је мишљења да је УНМИК имао обавезу да истражи околности отмица и задржавања на које се жалиоци жале.
72. Тачно је да, сходно члану 2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, Комисија може да се бави једино жалбама које се односе на наводна кршења људских права „до којих је дошло 23. априла 2005. године или касније или су произашла из чињеница насталих пре овог датума, при чему су поменуте чињенице проузроковале континуирано кршење људских права“.
73. По овом питању Комисија је већ изнела свој став да се УНМИК-ов наводни пропуст да изврши ефективну истрагу наводног злочина може квалификовати као континуирана ситуација (видети случај *Здравковић*, предмет бр 46/08, одлука ХРАП о прихватљивости од 17. априла 2009, §§ 29-32). Комисија стога сматра, посебно, да наводни пропуст УНМИК-а да спроведе ефективну истрагу околности отмице и незаконитог задржавања цивила током операције ОВК представља континуирано кршење права жртава, загарантовано чланом 5 ЕКЉП. Утолико што се таква ситуација наставила након 23. априла 2005, жалба која се односи на наводни пропуст улази под надлежност Комисије *ratione temporis*.
74. Из ових разлога, Комисија одбацује први приговор који је уложио СПГС.
75. У погледу другог приговора, Комисија бележи да се жалиоци не жале на само задржавање, већ на недовољност накнадног истражног поступка који је спровео УНМИК. Из горенаведених разлога (§§ 68-71), Комисија понавља да је УНМИК имао обавезу да истражује околности око задржавања која су предмет жалби, без обзира на чињеницу да се задржавања могу приписати припадницима групе која се не доводи у везу са УНМИК-ом.
76. Комисија стога одбацује други приговор који је уложио СПГС.
77. Комисија даље сматра да жалбе везане за члан 5 ЕКЉП покрећу озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да овај део жалби није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.
78. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалби био проглашен неприхватљивим.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

- ОДЛУЧУЈЕ ДА ИЗБРИШЕ ПРЕДМЕТЕ БР. 134/09 И 259/09 СА СВОГ СПИСКА ПРЕДМЕТА;

- ПРОГЛАШАВА ЖАЛБЕ ПРИХВАТЉИВИМ У ДЕЛУ КОЈИ СЕ ТИЧЕ ПРАВА НА ЖИВОТ;

- ПРОГЛАШАВА ЖАЛБУ ПРИХВАТЉИВОМ У ДЕЛУ КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА ПРАВО НА ЗАБРАНУ НЕЧОВЕЧНОГ И ПОНИЖАВАЈУЋЕГ ПОСТУПАЊА У ВЕЗИ СА Г. МЛАДЕНОМ КОСТИЋЕМ (ПРЕДМЕТ БР. 232/09);

- ПРОГЛАШАВА ПРИХВАТЉИВИМ ЖАЛБЕ У ДЕЛУ КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА ПРАВО НА СЛОБОДУ, У ПОГЛЕДУ ГЂЕ АНГЕЛИНЕ КОСТИЋ (ПРЕДМЕТ БР. 111/09), ГЂЕ ПЕТРЕ КОСТИЋ (ПРЕДМЕТ БР. 178/09), ГЂЕ СЛАВИЦЕ БАНЗИЋ (ПРЕДМЕТ БР. 254/09), ГЂЕ ДЕСАНКЕ БАНЗИЋ (ПРЕДМЕТ БР. 263/09) И ГЂЕ ДРАГИЦЕ БОЖАНИЋ (ПРЕДМЕТ БР. 284/09);

- ПРОГЛАШАВА НЕПРИХВАТЉИВИМ ОСТАТАК ЖАЛБИ.

Данијел Трап
Заменик извршног службеника

Марек НОВИЦКИ
Председавајући